

Računovodstvena politika kao instrument upravljanja poslovanjem

---

Kujundžić, Dalibor

Undergraduate thesis / Završni rad

2020

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Economics in Osijek / Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Ekonomski fakultet u Osijeku**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:145:662003>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-12-23**

Repository / Repozitorij:

[EFOS REPOSITORY - Repository of the Faculty of Economics in Osijek](#)

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku Ekonomski
fakultet u Osijeku
Preddiplomski studij, Poduzetništvo

Dalibor Kujundžić

**RAČUNOVODSTVENA POLITIKA KAO INSTRUMENT UPRAVLJANJA
POSLOVANJEM**

Završni rad

Osijek, 2020.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku

Ekonomski fakultet u Osijeku

Preddiplomski studij, Poduzetništvo

Dalibor Kujundžić

**RAČUNOVODSTVENA POLITIKA KAO INSTRUMENT UPRAVLJANJA
POSLOVANJEM**

Završni rad

Kolegij: Računovodstvo

JMBAG: 0055486190

Email: dkujundzic@efos.hr

Mentor: Izv.prof.dr.sc. Blaženka Hadrović Zekić

Osijek, 2020.

SAŽETAK

U ovom radu će se predstaviti i definirati računovodstvene politike koje poslovni subjekti koriste u poslovanju te pomoću kojih sastavljaju financijske izvještaje. Budući su financijski izvještaji odraz uspješnosti odnosno ne uspješnosti poduzeća, odabir računovodstvene politike može imati značajan utjecaj na poslovni rezultat. Zadatak menadžmenta je da donese procjenu te se odluči za one računovodstvene politike koje se najbliže odnose na poslovanje svoje tvrtke. Također, kroz primjere je dokazno da računovodstvene politike utječu na poslovni rezultat u kratkom roku, dok dugoročno nemaju utjecaja na poslovni rezultat.

Računovodstvene politike predstavljaju načela, pravila, dogovore i postupke koje poslovni subjekti usvajaju prilikom sastavljanja svojih financijskih izvještaja. Računovodstvena regulativa dopušta korištenje raznih računovodstvenih metoda i postupaka procjene. Jedinstvenost računovodstvenih politika je da svako poduzeće primjenjuje zasebne računovodstvene politike uz uvjet da su u skladu s propisima. Propisi se obično odnose na Međunarodne standarde financijskog izvještavanja.

Računovodstvena načela se odnose na pravila koja poslovni subjekti poštuju pri izradi financijskih izvještaja. Ima ih mnogo no pojedina načela su se u praksi pokazala kao posebno korisna te su postala općeprihvaćena. S druge strane, računovodstveni standardi predstavljaju detaljniji opis računovodstvenih načela. Postoje dvije vrste računovodstvenih standarda, Međunarodni standardi financijskog izvještaja i Hrvatski standardi financijskog izvještaja.

Analizirajući primjere financijskih izvještaja možemo vidjeti da računovodstvene politike imaju najznačajniji utjecaj na područjima dugotrajne imovine, zaliha, rezerviranja, amortizacije, priznavanja prihoda i otpisa potraživanja.

Ključne riječi: računovodstvene politike; financijski izvještaji; računovodstvena načela; računovodstveni standardi

SADRŽAJ

1. UVOD	4
2. RAČUNOVODSTVENA NAČELA I STANDARDI.....	5
2.1 Računovodstvena načela	5
2.2 Računovodstveni standardi.....	7
2.3. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja	8
2.4. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja.....	12
3. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE.....	14
3.1. Pojam računovodstvenih politika	14
3.2. Uloga i značaj računovodstvenih politika	16
3.3. Promjene, procjena i pogreške računovodstvenih politika.....	17
4. UTJECAJ RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA NA FINACIJSKE IZVJEŠTAJE I POSLOVNI REZULTAT	20
4.1. Računovodstvene politike i procjena na području zaliha.....	23
4.2. Računovodstvene politike i procjene na području dugotrajne imovine i amortizacije .	27
5. ZAKLJUČAK	33
6. LITERATURA.....	35
7. POPIS SLIKA.....	37
8. POPIS TABLICA	37

IZJAVA

O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI, PRAVU PRIJENOSA INTELKTUALNOG VLASNIŠTVA, SUGLASNOSTI ZA OBJAVU U INSTITUCIJSKIM REPOZITORIJIMA I ISTOVJETNOSTI DIGITALNE I TISKANE VERZIJE RADA

1. Kojom izjavljujem i svojim potpisom potvrđujem da je završni rad isključivo rezultat osobnoga rada koji se temelji na mojim istraživanjima i oslanja se na objavljenu literaturu. Potvrđujem poštivanje nepovredivosti autorstva te točno citiranje radova drugih autora i referiranje na njih.
2. Kojom izjavljujem da je Ekonomski fakultet u Osijeku, bez naknade u vremenski i teritorijalno neograničenom opsegu, nositelj svih prava intelektualnoga vlasništva u odnosu na navedeni rad pod licencom *Creative Commons Imenovanje – Nekomercijalno – Dijeli pod istim uvjetima 3.0 Hrvatska*.
3. Kojom izjavljujem da sam suglasan/suglasna da se trajno pohrani i objavi moj rad u institucijskom digitalnom repozitoriju Ekonomskoga fakulteta u Osijeku, repozitoriju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku te javno dostupnom repozitoriju Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu (u skladu s odredbama Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju, NN br. 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09, 63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15).
4. izjavljujem da sam autor/autorica predanog rada i da je sadržaj predane elektroničke datoteke u potpunosti istovjetan sa dovršenom tiskanom verzijom rada predanom u svrhu obrane istog.

Ime i prezime studenta/studentice: Dalibor Kujundžić

JMBAG: 0055486190

OIB: 95146373145

e-mail za kontakt: dkujundzic97@gmail.com

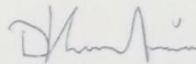
Naziv studija: Ekonomski fakultet u Osijeku

Naslov rada: Računovodstvena politika kao instrument upravljanja poslovanjem

Mentor/mentorica diplomskog rada: Izv.prof.dr.sc. Blaženka Hadrović Zekić

U Osijeku, 15. rujna 2020. godine

Potpis _____

1. UVOD

U suvremenom svijetu trgovačka društva posluju u skladu s tržišnim pravilima poslovanja gdje računovodstvene politike, načela i standardi predstavljaju elementarne uvjete za funkcioniranje poduzeća. Računovodstvo predstavlja temeljni i obvezatni izvor informacija za poslovno odlučivanje.

Financijski izvještaji predstavljaju informacijsku okosnicu upravljanja poslovanjem poduzeća. Također, financijske izvještaje možemo s gledati aspekta nosioca računovodstvenih informacija. Oni nam pružaju uvid o financijskom položaju tvrtke, odnosno nude nam informacije o imovini, kapitalu i obvezama, o dobiti i gubitku, informacije o uplatama i isplatama kao i o novčanim tokovima poduzeća.

Kako bi se financijski izvještaji interpretirali, potrebno je prikazati dodatna objašnjenja te se upravo zbog toga odabrane računovodstvene politike objavljuju u financijskim izvještajima. Menadžment predstavlja tijelo poduzeća koje odlučuje o računovodstvenim politikama koja će se koristiti. Njihov se utjecaj ogleda u vremenskim razdobljima, kratkoročnom i dugoročnom. Zbog toga ih je važno povremeno preispitati zbog utvrđivanja utjecaja računovodstvenih politika na financijski rezultat, kako u sadašnjem tako i u budućem razdoblju poduzeća

Stoga je vrlo važan zadatak menadžmenta, osim odluke o donošenju računovodstvenih politika, također i odluka o promjeni računovodstvenih politika tijekom vremena ukoliko se takav potez pokaže povoljnijim za poduzeće. Svrha ovoga rada jeste definirati i opisati najvažnije računovodstvene politike te pokazati na koji način utječu na uspješnost i poslovanje poduzeća.

2. RAČUNOVODSTVENA NAČELA I STANDARDI

Računovodstvene pretpostavke, odnosno koncepti, predstavljaju osnovu formuliranja računovodstvenih načela. Temeljne računovodstvene pretpostavke su pretpostavka kontinuiteta koja znači da bez obzira na financijski rezultat, poduzeće će poslovati sve dok uprava ne odluči suprotno, odnosno poslovanje s gubitkom ne podrazumijeva likvidaciju poduzeća budući se poduzeće osniva s pretpostavkom neograničenog poslovanja. Pretpostavka poslovnog subjekta se ogleda u tome da se poduzeće odvoji od vlasnika. Svako poduzeće jeste poseban poslovni subjekt što je vrlo važno da dionička društva i podružnice koje zasebno sastavljaju financijske izvještaje. U SAD-u postoji pretpostavka stabilne novčane jedinice koja se zasniva na inflaciji do 5% kako bi knjigovodstvena vrijednost bila bliža tržišnoj vrijednosti. Pretpostavka obračunskog razdoblja govori da korisnici informacija ne moraju čekati rezultat poslovanja te da informacije trebaju dobivati u kraćim vremenskim intervalima. Interval izvještavanja u pravilu traje godinu dana ali obračunska razdoblja mogu biti i kraća.

2.1 Računovodstvena načela

Računovodstvena načela predstavljaju temelj sastavljanja financijskih izvještaja. Sastoje se od temeljnih pravila i smjernica koje olakšavaju rješavanje određenih zadataka. U suštini, računovodstvenih načela ima puno, međutim neka od njih su se kroz vrijeme izdvojila i pokazala kao posebno korisna. To se posebno odnosi na sljedeća načela (Žager, K. et al. 2016:140-143)

Načelo nabavne vrijednosti (trošak nabave), jedno od najznačajnijih računovodstvenih načela je načelo nabavne vrijednosti. To načela podrazumijeva da se imovina prilikom nabave treba evidentirati po nabavnoj vrijednosti odnosno trošku nabave. Nabavna vrijednosti je jednaka stvarnom novčanom izdatku koji je nastao zbog plaćanja imovine. Prednost načela nabavne vrijednosti je to što se vrijednost lako utvrđuje jer se temelji na vjerodostojnoj knjigovodstvenoj dokumentaciji. S druge strane, nedostatak ovoga načela se ogleda u tome što nabavna vrijednost nakon nekog vremena ne pokazuje realnu vrijednost. To se posebno odnosi na imovinu dužeg vijeka trajanja.

Načelo nastanka događaja, kako sam naziv govori, odnosi se na priznavanje prihoda i rashoda onda kada su stvarno nastali to jest kada je nastao događaj, a ne onda kada je novac stvarno primljen ili isplaćen. Po principu ovoga načela, prihodi se unose u financijske izvještaje

onda kada su stvarno nestali pri čemu nije važno je li potraživanje naplaćeno. Rashodi se priznaju u trenutku nastanka bez obzira na to je li novac isplaćen. Razlika između prihoda i rashoda predstavlja rezultat poslovanja, ukoliko je razlika pozitivna, poduzeće je ostvarilo dobit, ukoliko je razlika negativna, poduzeće posluje s gubitkom. Takav rezultat poslovanja se može značajno razlikovati od novčanog stanja na žiro računu. U praksi često vidimo da prihod nije isto što i primitak novca, kao što rashod nije isto što i izdatak novca. Razlike između navedenih kategorija su najznačajnije kada postoji problem s naplatom.

Načelo objektivnosti drži da financijski izvještaji budu objektivno iskazani u skladu sa poslovnim događajima. Objektivnost u financijskim izvještajima podrazumijeva nepristranost u izvještavanju, drugim riječima, rezultat poslovanja je potrebno prikazati iskreno i stvarno kako dioničarima, tako i poreznoj upravi te svim ostalim korisnicima izvještaja. Pretpostavka objektivnosti računovodstvenih informacija je postojanje dokumentirane knjigovodstvene evidencije.

Načelo materijalnosti, kako se korisnike financijskog izvještaja ne bi navelo na krivu informacije, koristi se načelo materijalnosti. Ono zahtjeva da u financijskim izvještajima budu sadržane sve značajne informacije. Ovo se načelo koristi kako bi se stvorila realna slika o poslovanju. Također, načelo materijalnosti je usko povezano s načelom potpunosti kojim se nastoji financijske izvještaje učini potpunim to jest sadržanim sa svim relevantnim informacijama potrebnim za ocjenu kvalitete poslovanja poduzeća. Načelo materijalnosti i potpunosti teže tome da niti jedna važna informacija ne bude izostavljena.

Načelo dosljednosti brine za kvalitetu financijskih izvještaja. Kako bi se financijski izvještaji mogli lakše uspoređivati, važno je biti dosljedan u korištenju dosadašnjih postupaka i odabranih računovodstvenih politika. Ovo načelo čini uvjet usporedivosti financijskih izvještaja tijekom više vremenskih razdoblja.

Načelo opreznosti, jedno od posebno važnih računovodstvenih načela je načelo opreznosti. Ovo načelo nam govori da je neizvjesnost sastavni dio poslovanja de ta stvari ponekad neće rezultirati onako kako smo planirali. Upravo se zbog toga od računovodstva očekuje da kvalitetnim planiranjem i analiziranjem smanje dozu neizvjesnosti. Uvažavajući načelo opreznosti, računovođe se vode izrekom, prihode priznajemo samo onda kada su nastali, kada su sigurni, a rashode i onda kada su mogući. (Mrša J, Čičak J., 2016:259-261)

2.2 Računovodstveni standardi

Računovodstvena načela čine podlogu za utvrđivanje računovodstvenih standarda. Računovodstvenih standardi se odnose na detaljniju razradu računovodstvenih načela. Razlikujemo dvije vrste standarda: Nacionalni računovodstveni standardi i Međunarodni računovodstveni standardi. (Žager, K. et al. 2016:144-145)

Računovodstveni standardi predstavljaju upute potrebne za obradu i interpretaciju računovodstvenih podataka. Obično se razrađuju putem zakonskih propisa, regulativa i računovodstvenih standarda radi lakše primjene.

Određene države su razvile vlastite nacionalne standarde kao odraz specifičnosti ekonomskih procesa unutar države. Sistematizacija kao i formalna struktura računovodstvenih standarda ovisi o specifičnosti potreba za praćenjem ekonomskih tokova na određenoj nacionalnoj razini. Upravo iz tog razloga su nastale razlike u pogledu na broj i sadržaj računovodstvenih standarda pojedinih zemalja.

Svi poduzetnici obveznici poreza na dobit su dužni sastavljati i objavljivati godišnje financijske izvještaje primjenom Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja ili Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja. Budući se financijski izvještaji sastavljaju na temelju bruto bilance, poduzeća su dužna primjenjivati standarde već prilikom knjiženja poslovnih događaja.

Obveznici primjene HSFI-a su srednji, mali i mikro poduzetnici, dok MSFI-e primjenjuju svi veliki poduzetnici i subjekti javnog interesa. (Žager, K. et al. 2016:146-147)

Tablica 1. Računovodstveni standardi u Republici Hrvatskoj

VRSTE STANDARDA	OBVEZNICI PRIMJENE
Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI)	- Veliki poduzetnici - Poduzetnici koji se listaju na burzi
Hrvatski standardi financijskog izvještavanja(HSFI)	- Ostali (mikro, mala i srednja poduzeća)

Izvor: Izrada autora prema Zakonu o računovodstvu NN 78/15

Poduzeća se prema veličini dijele na mikro, mala, srednja i velika.

Kriteriji mikro poduzeća su broj radnika 10, prihod 5.200.000,00 kn, ukupna aktiva 2.600.000,00 kn.

Mala poduzeća broje 50 radnika, prihod od 60.000.000,00 kn te ukupnu aktivu 30.000.000,00.

Srednja poduzeća broje do 250 radnika, prihod od 300.000.000,00 kn i ukupnu aktivu 150.000.000,00 kn.

Veliki poduzećima se smatraju poduzeća sa više od 250 zaposlenih, većim prihodima od 300.000.000,00 kn te ukupnom aktivom većom od 150.000.000,00 kn

Važno je naglasiti da poduzetnik ne prelazi 2 od 3 navedena uvjeta kako bi se karakterizirao određenom veličinom poduzeća. (Zakon o računovodstvu, NN 78/15, čl.5.st.1.)

2.3. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja

Postoje mnoge razlike u standardima pojedinih zemalja. Ekonomske prilike se razlikuju među zemljama te su određene zemlje prilagodile nacionalne standarde svojim potrebama. Kako bi se standardi maksimalno ujednačili doneseni su Međunarodni računovodstveni standardi (MRS). Proces standardizacije započeo je 1973. godine kada su doneseni prvi računovodstveni standardi .

Tijekom vremena dogodile su se mnoge promjene. Mnogi novi standardi su usvojeni, neki standardi su dopunjavani i prilagođeni suvremenom svijetu poslovanja, dok su određeni standardi izbačeni iz upotrebe. Budući su računovodstveni standardi usmjereni na strukturiranje financijskih izvještaja, 2004. godine je promijenjen njihov naziv u Međunarodni standardi financijskog izvještavanja (MSFI). (Švigir A., 2009:25-26)

Veliki broj zemalja je do danas prihvatio upravo te standarde te ih se pridržavaju poslovni subjekti koji djeluju globalno na tržištu kapitala. Međunarodni standardi financijskog izvještavanja predstavljaju određenu računovodstvenu regulativu koje se poduzeća moraju pridržavati kako bi poslovali po zakonu.

Tablica 2. Popis Međunarodnih računovodstvenih standarda

MSFI 1	Prva primjena Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja
MSFI 2	Plaćanje temeljeno na dionicama
MSFI 3	Poslovna spajanja
MSFI 4	Ugovori o osiguranju
MSFI 5	Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja
MSFI 6	Istraživanje i procjena mineralnih resursa
MSFI 7	Financijski instrumenti: objavljivanje
MSFI 8	Poslovni segmenti
MSFI 9	Financijski instrumenti
MSFI 10	Konsolidirani financijski izvještaji
MSFI 11	Zajednički poslovi
MSFI 12	Objavljivanje udjela u drugim subjektima
MSFI 13	Mjerenje fer vrijednosti
MSFI 15	Prihodi na temelju ugovora s kupcima
MSFI 16	Najmovi
MRS 1	Prezentiranje financijskih izvještaja
MRS 2	Zalihe
MRS 7	Izveštaj o novčanom toku
MRS 8	Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške
MRS 10	Događaji nakon izvještajnog razdoblja
MRS 11	Ugovori o izgradnji
MRS 12	Porezi na dobit
MRS 16	Nekretnine, postrojenja i oprema
MRS 17	Najmovi

MRS 18	Prihodi
MRS 19	Primanja zaposlenih
MRS 20	Računovodstvo za državne potpore i objavljivanje državne pomoći
MRS 21	Učinci promjena tečaja stranih valuta
MRS 23	Troškovi posudbe
MRS 24	Objavljivanje povezanih osoba
MRS 26	Računovodstvo i izvještavanje planova mirovinskih primanja
MRS 27	Konsolidirani i pojedinačni financijski izvještaji
MRS 28	Ulaganja u pridružene poduzetnike
MRS 29	Financijsko izvještavanje u hiperinflacijskim gospodarstvima
MRS 31	Udjel u zajedničkim pothvatima
MRS 32	Financijski instrumenti – Prezentiranje
MRS 33	Zarade po dionici
MRS 34	Financijski izvještavanje za razdoblja tijekom godine
MRS 36	Umanjenja imovine
MRS 37	Rezerviranja, nepredvidive obveze i nepredvidiva imovina
MRS 38	Nematerijalna imovina
MRS 39	Financijski instrumenti: priznavanje i mjerenje
MRS 40	Ulaganja u nekretnine
MRS 41	Poljoprivreda
IFRIC 1	Promjene u troškovima demontaže, uklanjanja, obnavljanja i sličnih obveza
IFRIC 2	Udjeli članova zadružnim subjektima i slični instrumenti
IFRIC 4	Utvrđivanje sadrži li sporazum najam
IFRIC 5	Udjeli u fondovima za stavljanje izvan pogona, uklanjanje, obnavljanje i sanaciju okoliša

IFRIC 6	Obveze koje proizlaze iz sudjelovanja na specifičnim tržištima – otpad električne i elektroničke opreme
IFRIC 7	Primjena prepravljanja prema MRS 29 – Financijsko izvještavanje u hiperinflacijskim gospodarstvima
IFRIC 10	Financijsko izvještavanje za razdoblja tijekom godine i umanjenje imovine
IFRIC 12	IFRIC tumačenje 12 Sporazumi o koncesiji za usluge
IFRIC 13	IFRIC Tumačenje 13 Programi nagrađivanja lojalnosti kupca
IFRIC 14	IFRIC Tumačenje 14 – MRS 19 – Ograničenja povezana s imovinom planova definiranih primanja, zahtjevi za minimalno financiranje i njihova interakcija
IFRIC 15	15. tumačenje IFRIC – Ugovori o izgradnji nekretnina
IFRIC 16	IFRIC Tumačenje 16 Zaštita neto ulaganja u inozemno poslovanje
IFRIC 17	IFRIC tumačenje 17 – Raspodjela nenovčane imovine vlasnicima
IFRIC 18	IFRIC tumačenje 18 – Prijenos imovine s kupaca
IFRIC 19	Tumačenje 19 MOTFI-ja Zatvaranje financijskih obveza glavnicičkim instrumentima
IFRIC 20	IFRIC tumačenje 20 – Troškovi uklanjanja otkrivke u proizvodnoj fazi površinskoj kopa
IFRIC 21	IFRIC Tumačenje 21 Pristojbe
IFRIC 22	MOTFI-jevo tumačenje 22 Transakcije u stranoj valuti i predujam
IFRIC 23	MOTFI-jevo tumačenje 23 Nesigurnost u pogledu tretmana poreza na dobit
SIC 7	Uvođenje eura
SIC 10	Državna pomoć – bez određene povezanosti s poslovnim aktivnostima
SIC 15	Poslovni najmovi – poticaji
SIC 25	Porez na dobit – promjene u poreznom tretmanu subjekta ili njegovih dioničara
SIC 27	Procjena sadržaja transakcija uključujući pravni oblik najma
SIC 29	Sporazumi o koncesiji usluga: objavljivanje
SIC 31	Prihod – nenovčane transakcije koje uključuju usluge oglašavanja
SIC 32	Nematerijalna imovina – troškovi web stranica

Izvor: Uredba komisije (EZ) o usvajanju određenih računovodstvenih standarda 1126/2008

2.4. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja

Međunarodni računovodstveni standardi su se u Hrvatski sustav pojavili 1993. godine. Te su sva poduzeća, bez obzira na veličina, bila obvezna prihvatiti standarde u svome poslovanju. Zbog složenosti ove računovodstvene regulative, ponajviše za mala i srednja poduzeća, kreirani su zasebni nacionalni standardi, Hrvatski standardi financijskog izvještavanja.

Veliki poduzetnici i dalje koriste Međunarodne standarde financijskog izvještavanja te se sukladno odredbama Zakona o računovodstvu u Republici Hrvatskoj koristi dualni sustav računovodstvenih standarda. Hrvatski standardi financijskog izvještavanja odnose se na financijske izvještaje, konsolidirane financijske izvještaje, računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i pogreške, događaje nakon datuma bilance, dugotrajnu nematerijalnu imovinu, dugotrajnu materijalnu imovinu, ulaganje u nekretnine, dugotrajnu imovinu namijenjenu prodaji i prestanak poslovanja, financiju imovinu, zalihe, potraživanja, kapital, obveze, vremenska ograničenja, prihode, rashode i sl. (Švigir A., 2009:25-26)

Tablica 3. Popis Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja

Standard	Naziv standarda
HSFI 1	Financijski izvještaji
HSFI 2	Konsolidirani financijski izvještaji
HSFI 3	Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena, pogreške
HSFI 4	Događaji nakon datuma bilance
HSFI 5	Dugotrajna nematerijalna imovina
HSFI 6	Dugotrajna materijalna imovina
HSFI 7	Ulaganja u nekretnine
HSFI 8	Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja
HSFI 9	Financijska imovina
HSFI 10	Zalihe
HSFI 11	Potraživanja
HSFI 12	Kapital

Standard	Naziv standarda
HSFI 13	Obveze
HSFI 14	Vremenska ograničenja
HSFI 15	Prihodi
HSFI 16	Rashodi
HSFI 17	Poljoprivreda

Izvor: Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog NN 86/2015

Poslove donošenja HSFI obavlja Odbor za standarde financijskog izvještavanja osnovan temeljem Zakona o računovodstvu. Čini ga stručno tijelo od devet članova koje predlaže ministar financija, a imenuje i razrješava Vlada Republike Hrvatske na mandat od pet godina. Odbor odlučuje na sjednicama koje se održavaju prema potrebi, a najmanje jednom mjesečno. Osim donošenja HSFI, odbor ih priprema i objavljuje u Narodnim novinama, tumači HSFI kada smatra da je to potrebno, dostavlja ministru financija prijedlog pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja, analizira i prati razvoj računovodstvene teorije i prakse te obavlja ostale srodne poslove po nalogu ministra financija.

3. RAČUNOVODSTVENE POLITIKE

Budući je računovodstvo općeprihvaćeni te temeljni i neizostavni izvor informacija za poslovno odlučivanje, potrebno je donijeti određena pravila i propise koji će se koristiti pri sastavljanju financijskih izvještaja te koja će moći tumačiti svi korisnici izvještaja. Upravo takva pravila definirana su normativnim okvirom. Normativni okvir predstavlja skup računovodstvenih načela, računovodstvenih standarda i zakonskih propisa kojima se računovođe vode pri sastavljanju financijskih izvještaja.

Primjenom računovodstvenih politika zabranjeno je namjerno prikazivanje iskrivljene slike poduzeća, kako bi se ostvarila povoljna ekonomska pozicija. Podcjenjivanje imovine i precjenjivanje obveza dovodi do tihih pričuva ili skrivenih gubitaka. Osobe odgovorne za odabir i odgovarajuću primjenu računovodstvenih politika su članovi uprave odnosno menadžment poduzeća. (Žager, K. et al. 2016:149)

3.1. Pojam računovodstvenih politika

Financijski izvještaji pružaju uvid u financijski položaj i uspješnost poduzeća. Osim toga, financijski izvještaju bi trebali sadržavati postupke korištenih računovodstvenih politika radi lakšeg tumačenja od strane korisnika izvještaja. Financijski izvještaju su definirani u okviru Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja. Glavni ciljevi izvještaja su uvid u podatke o financijskom položaju tvrtke, uspješnosti, ekonomskim pokazateljima te ekonomskom trendu poslovnog subjekta. Takvi podaci mogu biti od velikog značaja onima koji planiraju zajedničku suradnju s poduzećem ili procjenjuju osobnu korist investiranjem u poduzeće. Također, financijski izvještaji donose ocjenu menadžmenta. Pokazuju nam rezultate rada menadžmenta, odnos prema odgovornosti te efikasnost u korištenju resursa koje poduzeće posjeduje. Financijski izvještaju su i temelj donošenja odluka o ulaganju u udjele ili dionice poslovnog subjekta. Pokazuju nam kretanje vrijednosti tvrtke te na taj način potiču investitore na zadržavanje udjela ili njenu prodaju. (Žager, K. et al. 2016:149-150)

Slika 1. Normativni okvir računovodstva

Izvor: (Žager, K. et al. 2016:143)

Računovodstvene politike se razlikuju među poslovnim subjektima jer predstavljaju dogovorena pravila i sporazume koje subjekti primjenjuju pri izradi i prezentiranju financijskih izvještaja. Cilj računovodstvenih politika se ogleda u prikazivanju učinaka poslovnih događaja i drugih transakcija na njegove financijske izvještaje kroz priznavanje, određivanje osnove mjerenja i objavljivanje imovine, obveza, dobitaka, gubitaka i promjena kapitala. Postoji nekoliko osnova mjerenja imovine i obveza, to su povijesni trošak, tekući trošak, ostvariva (utrživa) vrijednost i sadašnja vrijednost.

Povijesni trošak (engl. historical cost) nam govori da se imovina iskazuje u iznosu plaćenog novca ili novčanih ekvivalenata ili prema fer vrijednosti naknade dane za njihovo stjecanje na datum stjecanja. Obveze se iskazuju u iznosu novčanih primitaka u zamjenu za obvezu ili u iznosu novca ili novčanih ekvivalenata za koji se očekuje da će biti plaćen kako bi se podmirile obveze.

Tekući trošak (engl. current cost) iskazuje imovinu u iznosu novca ili novčanih ekvivalenata koji se moraju platiti da bi se stekla ista ili slična imovina. Obveze iskazuje po ne diskontiranom iznosu novca ili novčanih ekvivalenata koji bi bili potrebni za sadašnje podmirenje obveza.

Ostvariva (utrživa) vrijednost (engl. realisable settlement value) iskazuje imovinu u iznosu novca ili novčanih ekvivalenata koji bi se trenutno mogli prikupiti prodajom imovine u redovitom tijeku prodaje. Obveze se iskazuju po vrijednostima njihova namirenja odnosno po

ne diskontirano iznosu novcu ili novčanih ekvivalenata koji se očekuju platiti kako bi se podmirile obveze u normalnom tijeku poslovanja.

Sadašnja vrijednost (engl. present value) iskazuje imovinu po sadašnjoj diskontiranoj vrijednosti budućih neto novčanih primitaka koje se očekuju ostvariti tijekom normalnog tijeka poslovanja. Obveze se iskazuju po sadašnjoj diskontiranoj vrijednosti budućih neto novčanih izdataka koji se očekuju ostvariti za podmirenje obveza u normalnom tijeku poslovanja. Sve navedene osnove mjerenja se često koriste, međutim najkorištenija osnova je povijesni trošak. (Žager, K. et al. 2016:150-151)

3.2. Uloga i značaj računovodstvenih politika

Izbor računovodstvenih politika je značajan u kontekstu posljedica njihove primjene. Računovodstvene politike imaju značajan utjecaj imovine u bilanci te prihode i rashode u računu dobiti i gubitka. Također, budući su računovodstvene politike materijalni čimbenici kvalitete, kroz koje se utječe na rezultat poslovanja i financijski položaj poduzeća, može se zaključiti da računovodstvene politike čine temeljnu komponentu kvalitete financijskih izvještaja.

Odabir računovodstvenih politika, od strane menadžmenta, nudi mogućnost detaljnijeg uvida u samo poslovanje. Primjenom politika omogućuje se njeno vrednovanje kao i vrednovanje i uspoređivanje financijskih izvještaja iz nekoliko vremenskih razdoblja. Osim toga moguće je usporediti izvještaje poduzeća sa konkurencijom i ostatkom industrije te na taj način stvoriti jasniju sliku stanja poduzeća na tržištu otkriti najslabije dijelove poduzeća te potencijalno raditi na njenom unapređenju. Suštinski cilj primjene računovodstvenih politika je realnije prikazati financijski položaj i uspješnost poslovanja poduzeća tako da financijski izvještaju prikažu stvarnu sliku ekonomskih događaja koji su prethodili njihovom sastavljanju. (Habek M., 2002:17)

Također, vrlo važan čimbenik primjene politike jeste ukoliko je njihov utjecaj značajan za tumačenje financijskih izvještaja za korisnike koji na temelju izvještaja donose poslovne odluke. Računovodstvene politike donosi uprava poduzeća, odnosno menadžment, te se u pravilu vrlo rijetko mijenjaju.

Standardi financijskog izvještaja predstavljaju važnu podlogu za odabir računovodstvenih politika. To su Međunarodni standardi financijskog izvještavanja i Hrvatski standardi

financijskog izvještavanja. Isto tako, zakonski propisi i porezni propisi koji se bave utvrđivanjem poreza na dobit donose odluke koje su računovodstvene politike kompatibilne sa pravilima i propisima, stoga se mnoga poduzeća pri odabiru politika vode i tim načelima.

Postoje područja za koja su potrebne politike koje nisu predviđene standardima financijskog izvještavanja primjenjivim u Republici Hrvatskoj. Takve politike poslovni subjekti sastavljaju po vlastitoj prosudbi, pri čemu je potrebno voditi računa da računovodstvena politika ne smije biti u suprotnosti s temeljnim ciljevima financijskog izvještavanja, a to su, prije svega, uvid u novčane tokove te podaci o financijskom položaju i uspješnosti poduzeća.

Također, prilikom odabira računovodstvene politike važno je voditi se, već spomenutim, načelom opreznosti koje strogo zabranjuje namjerno podcjenjivanje imovine i dobiti te precjenjivanje obveze i gubitaka radi ostvarenja financijske koristi zbog stvaranja iskrivljene slike o poslovanju poduzeća.

3.3. Promjene, procjena i pogreške računovodstvenih politika

Tijekom poslovnih procesa se događaju razne transakcije. Ovisno o vrsti poduzeća te poslovnoj grani u kojoj se bave, poslovni događaji se mogu uvelike razlikovati, no ipak mnoge aktivnosti poduzeća su slične, ponekad i iste. Čest je slučaj da se struktura imovine i obveza, prihoda i rashoda, zapravo ne razlikuje između poduzeća. Stoga su se kroz vrijeme pokazala najznačajnija područja za koja menadžment treba odabrati računovodstvene politike te pratiti njihovu provedbu. Prikazane su procjene računovodstvenih politika zajedno sa posljedicama promjene i pogreške računovodstvenih politika. (Guzić Š., 2007:29-30)

Budući da su financijski izvještaji postoje zbog svojih korisnika, njihovo sastavljanje bi trebalo biti temeljeno na načelu dosljednosti, kao jednom od temeljnih računovodstvenih načela. Dosljedna odnosno konzistentna osnova pri kreiranju financijskih izvještaja se koristi kako bi se smanjila mogućnost manipulacije računovodstvene politike s ciljem stvaranja utjecaja na poslovni rezultat.

Načelo dosljednosti je ključno zbog toga što se računovodstvene metode koriste iz razdoblja u razdoblje. Takav princip nam osigurava jednaki način tretiranja istih odnosno usporedivih poslovnih događaja te pridonosi povećanoj kvaliteti financijskih izvještaja sa strane analize različitih trendova pojedinih segmenata financijskog izvještaja. Postoje standardi koji dopuštaju primjenu različitih politika na relativno slične aktivnosti, no u tome je slučaju važna

dosljednost kod primjene takvih politika. Također, u poslovanju je mogu tijekom određenog vremenskog razdoblja promijeniti politiku. Razlozi mogu biti brojni, jedan od njih je promjena zahtjeva u računovodstvenom standardu kojega se poduzeće pridržava.

U tom slučaju, donositelji novog propisa donose i detaljan plan njegove provedbe. S druge strane, do promjene računovodstvene politike može doći i na dobrovoljnoj bazi od strane menadžmenta tvrtke. Primjerice, ukoliko menadžment s promjenom politike može svojim korisnicima predočiti povećanu komparabilnost ili dobivanje pouzdanijih informacija o poslovanju poduzeća što će korisnicima omogućiti bolju procjenu poslovnog subjekta. U praksi često dolazi do problema tumačenja promjena računovodstvenih politika od promjena računovodstvene procjene zbog čega je ponekad potrebno napraviti i procjenu radi li se o promjeni politike ili procjene. Ukoliko je zaista teško odlučiti što se mijenja, računovodstveni standardi utvrđuju da se promjena može gledati kao promjena računovodstvene procjene.

Kako bi se lakše utvrdilo o kojoj je promjeni riječ važno je obratiti pozornost na doseg obuhvata. Primjerice, računovodstvene politike obuhvaćaju promjene priznavanja, mjerenja i prezentiranja u financijskim izvještajima, što znači da ukoliko se radi o navedenim promjenama, riječ je o promjeni računovodstvene politike. Važno je istaknuti da ukoliko poduzeće svoju dosadašnju politiku mijenja dobrovoljno, promjenu svakako treba prezentirati na odgovarajući način kako bi bila vidljiva korisnicima. Računovodstveni standardi traže retroaktivnu primjenu novousvojenih računovodstvenih politika, što znači da je potrebno novu politiku prikazati tako kao da se primjenjivala oduvijek. (Habek M., 2002:19-20)

To znači da je zadatak poduzeća sve stavke izvještaja, na koje se promjene odnose, uskladiti zajedno sa početnim stanjem kapitala to jest potrebno je korigirati zadržanu dobit i sve ostale elemente kapitala. Taj postupak je nužno prikazati na za svako dosadašnje razdoblje poslovanja kako bi se omogućilo tretiranje nove politike kao da se primjenjivala i u prošlim razdobljima.

Postoje situacije kada poduzeće nije u mogućnosti uskladiti prijašnja razdoblja s novom politikom te se tada poslovnom subjektu dozvoljava perspektivna primjena, drugim riječima poduzeće može nastaviti provedbu nove politike u tekućem razdoblju ukoliko će takva nova politika obuhvaćati i buduća razdoblja.

Kao što se mogu provoditi promjene računovodstvenih politika, tako je poduzeće u mogućnosti mijenjati i računovodstvene procjene. Zbog primjene načela dosljednosti, promjene računovodstvenih politika su rijetke, dok su zapravo promjene procjena učestale.

Računovodstvene procjene definiramo kao usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti neke imovine ili obveze, ili iznosa periodičke potrošnje neke imovine, koje je posljedica procjene postojećeg stanja i očekivanih budućih koristi i obveza povezanih s tom imovinom i obvezama.

Promjene računovodstvenih procjena nastaju zbog postojanja novi podataka ili novih događaja te se po svojoj prirode ne karakteriziraju kao ispravci grešaka. Primjerice, ukoliko potraživanja nisu naplativa, učinak promjene procjene bit će vidljiv u tekućem obračunskom razdoblju u obliku smanjenog iznosa potraživanja i iskazanih rashoda od otpisa potraživanja. (Mrša J, Čičak J.,2016:259-261)

U slučaju promjene procjene vijeka upotrebe opreme, promjena će se odraziti u tekućem razdoblju ali i u svim budućim godinama vijeka upotrebe. Postoje tri metode vrednovanja koje se najčešće koriste, a to su tržišni pristup, troškovni pristup i dobitni pristup. Što znači da ukoliko poduzeće, primjerice, promjeni metodu vrednovanja troškovnog pristupa u dobitni pristup, promijenilo je računovodstvenu procjenu. (Habek M., 2002:20-22)

Kod promjene računovodstvene politike potrebno je navesti vrstu promjene, prikazati iznos utjecaja promjene na stavke u izvještaju. Kod promjene računovodstvenih procjena važno je objaviti sve informacije o izvorima neizvjesnosti procjena. Neke od njih su priroda neizvjesnosti, razlog osjetljivosti procjene te moguće scenarije ishoda. (Guzić Š., 2007:29-30)

4. UTJECAJ RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA NA FINANCIJSKE IZVJEŠTAJE I POSLOVNI REZULTAT

Uzimajući u obzir česte promjene i turbulentnost poslovanja na današnjem tržištu, poduzeća grade svoju poslovnu strategiju kako bi se na što bolji način prilagodili tržištu. Osim prilagodbe, poduzeća nastoje utjecati na poslovnu okolinu te je stoga vrlo važno menadžmentu poduzeća pružiti informacije kako bi menadžment pravovremeno reagirao na izazove koji su pred njima. Računovodstvo poduzeća to čini pomoću računovodstvenih politika.

Najznačajnija područja računovodstvenih politika su dugotrajna imovina i amortizacija, zalihe, dugoročna rezerviranja i priznavanje prihoda i otpisa potraživanja.

Zalihe se odnose na kratkotrajnu imovinu u materijalnom obliku. To je imovina spremna za prodaju u redovnom poslovanju, u postupku proizvodnje za prodaju ili u obliku materijala koji će biti utrošen u takvom postupku proizvodnje. Zalihe također obuhvaćaju oblik sirovina koji ulazi u finalni gotovi proizvod, rezervne dijelove koji ne ulaze u gotovi proizvod, nedovršene proizvodnje i poluproizvode, gotovi proizvodi, trgovačke robe.

Ključno pitanje u računovodstvu je koji uvjeti moraju biti zadovoljeni da bi trgovačko društvo priznalo svoje prihode. Društvo ga priznaje onda kada se koristi mogu pouzdano mjeriti te kad je vjerojatno da će buduće ekonomske koristi pritijecati u subjekt. Ukoliko uvjeti nisu zadovoljeni, društvo je primorano odgoditi prihode putem bilančne pozicije odgođenih prihoda.

To znači da na poslovni rezultat utječe i procjena vjerojatnosti pritijecanja ekonomskih koristi od transakcija. Takav slučaj nastaje kada prije evidentiranja prihoda trgovačko društvo zna da novac od poslovnog događaja neće pritijecati u poduzeće.

Također, jedan od dijelova imovine društva su potraživanja. Dio toga čine i nenaplaćena potraživanja. Ukoliko postoji neizvjesnost naplate kod svote koja je već uključena u prihod, nenaplativa svota se priznaje kao rashod te ne postoji mogućnost da se izvorno priznati prihod ispravlja. Takav postupak se naziva vrijednosno usklađenje potraživanja s ciljem njegova svođenja na realnu vrijednost.

Trgovačka društva se pri vrijednosnim usklađenjima često oslanjaju na porezne propise, stoga odjel financija ili računovodstva procjenjuje koju će svotu društvo evidentirati kao ispravak. Jedan od uvjeta koji mora biti zadovoljen kako bi potraživanja bila priznana kao porezno

dopušteni rashod je da je od dospijuća potraživanja do kraja poreznog razdoblja proteklo više od 120 dana, a ista nisu naplaćena do petnaestoga dana prije dana prijave. Ostale uvjete, pod kojima društva mogu otpisati potraživanja, a koja će im biti i porezno dopušteni rashod, određuju Zakon i Pravilnik o porezu na dobit.

„Uprava društva odgovorna je za uredno vođenje poslovnih knjiga i sastavljanje temeljnih financijskih izvještaja, odnosno istinito i fer prikazivanje imovine, obveza, kapitala, prihoda i rashoda u poslovnim knjigama i financijskim izvještajima poduzetnika. S obzirom na to da su svi poslovni događaji uneseni u poslovne knjige na temelju određenih „pravila“, odnosno usvojenih računovodstvenih politika, može se zaključiti da bi učinke njihove primjene uprava odnosno menadžment društva trebao dobro znati. Stoga se od uprave društva i menadžerskog tima koji odabiru računovodstvene politike zahtijeva dobro poznavanje MSFI i HSFI u okviru kojih se odlučuju za jednu opciju, dok drugu odbacuju, a sve s ciljem ostvarivanja ukupnih ciljeva društva, odnosno provedbe poslovne politike.“ (Švigir, A. (2009) Računovodstvene politike i njihov utjecaj na poslovni i porezni rezultat: Uvod, Računovodstvo, revizija i financije, str 25-26.)

Razlikujemo nekoliko metoda obračuna zaliha, najznačajnije su metoda ponderiranih cijena, FIFO metoda, LIFO metoda. Za potrebe menadžmenta, moguće je koristiti bilo koju metodu zaliha, međutim kada se sastavljaju službeni izvještaji u skladu sa računovodstvenim standardima koristi se FIFO metoda ili metoda ponderiranih cijena. (Švigir A., 2009:26-30)

Podcjenjivanje zaliha doprinosi nerealnoj slici stanja. LIFO metoda obračunava zalihe tako da se kod svakog utroška zaliha obračunava količina na način suprotno od redoslijeda nabave. Na početku se terete zadnje nabavljene zalihe, proizvedene last in, a nakon toga, kada se one utroše, knjiže se one koje su prethodno nabavljene.

Kao i kod FIFO metode, LIFO metoda se također ogleda na ulazu, odnosno nabavi zaliha bez obzira na cijenu nabavljenih zaliha i neovisno o tome hoće li zalihe zaista biti utrošene po tom redoslijedu. FIFO metoda se tumači kao first in – first out, ogleda se kao metoda utvrđivanja vrijednosti kod koje je cijena materijala koji se izdaje iz skladišta jednak cijeni po kojoj se nabavlja. Ta cijena se upotrebljava sve dok se ne potroši količina zaliha po toj cijeni. Kod FIFO metode, svaki komad artikla koji se zadužuje na skladište zadužuje se po svojoj nabavnoj cijeni. Ovaj postupak podrazumijeva da se stavka zaliha koja je prva kupljena prva upotrijebi ili proda, tako da su stavke koje ostaju na zalihama na kraju razdoblja one, koje su zadnje kupljene ili proizvedene.

FIFO metoda se bazira na fizičkom tijeku ulaza, što znači da ne uzimaju u obzir visinu cijene tih zaliha i hoće li te zalihe biti utrošene po redu. Rezultat koji će se pri korištenju ove metode pojaviti je izražen visinom troškova ili rashoda zaliha na kraju razdoblja i razlikuju se po tome jesu li troškovi nabave zaliha rasli ili padali.

Kod ove metode je presudan fizički tijek zaliha stoga pojavi li se smanjenje troškova nabave određenih predmeta učinci ove metode mogu biti suprotni učincima u situaciji umjerene inflacije. Prednost FIFO metode u uvjetima umjerenog rasta cijena je da vrijednost zaliha na kraju najbliže prikazuje tekuće troškove nabave zaliha jer su one vrednovane prema zadnjim najvišim cijenama.

Korištenjem jedne ili druge metode može doći do značajnih razlika u izvještaju o dobiti i bilanci. Ukoliko su jedinični troškovi jednaki, ove dvije metode će dati iste rezultate. Ako troškovi rastu, FIFO sučeljava niske (starije) troškove s prihodima od prodaje. Također, ta metoda vrednuje zalihe procjenjujući više tekuće troškove. S druge je strane LIFO, metoda koja sučeljava visoke (novije) troškove s prihodima od prodaje i vrednuje zalihe na temelju niskih (starijih) troškova. U suprotnom slučaju, kad troškovi padaju, FIFO sučeljava visoke (starije) troškove s prihodima od prodaje a zalihe vrednuje procjenjujući niže tekuće troškove manjeg iznosa poreza na dobit; stoga, kad se radi o novčanom toku, LIFO je povoljnija metoda od FIFO.

Metoda ponderiranih cijena se ogleda na tome da će obračun utroška ili prodaje zaliha biti izračunat po prosječnoj, odnosno ponderiranoj cijeni zaliha raspoloživih za utrošak, kada se nabavne cijene mijenjaju. Svaka nova nabava donosi novu prosječnu cijenu po kojoj će se obračunati trošak zaliha. Većina hrvatskih poduzeća koriste upravo metodu ponderiranih cijena. (Švigir A., 2009:26-27)

Ova metoda podrazumijeva postupak po kojem se trošak neke stavke određuje temeljem prosječnog ponderiranog troška svih stavki na početku razdoblja i troška sličnih stavki koje su kupljene ili proizvedene u tom razdoblju. Prosjek se može izračunati periodički ili po zaprimanju svake dodatne pošiljke ovisno o uvjetima u kojima poduzetnik posluje. U slučaju kada se nabavne cijene mijenjaju, svaka nova nabavka odredit će i novu prosječnu cijenu po kojoj će biti obračunat utrošak ili prodaja zaliha

Potrebno je napomenuti da se obračun zaliha po metodi prosječne ponderirane cijene može izvoditi kontinuirano ili periodično. Pritom, kontinuirani i periodični obračun daju bitno različite rezultate vezane uz troškove i vrijednosti zaliha na kraju, što treba uzeti u obzir.

Prednost primjenjivanja metode prosječne ponderirane cijene u obračunu zaliha sastoji se u jednostavnosti njene primjene u praksi, posebno ako se obračun vodi putem računala. Naime, ta je metoda jednostavna i za programiranje i za upotrebu. Nedostatak metode prosječne ponderirane cijene može se pojaviti u situaciji rasta cijena.

Za društvo je važno dugoročno očuvati kapital kako bi se osigurala temeljna računovodstvena pretpostavka o neograničenosti poslovanja. Računovodstvene politike koje su isključivo u službi postizanja kratkoročnih ciljeva, odnosno ostvarenju profita, nisu smislene za dugoročno poslovanje i mogu donijeti više štete od koristi.

S druge strane, neograničenost poslovanja vodi alociranju poslovnog rezultata iz jednog u drugo obračunsko razdoblje. Kada je riječ o instrumentu kojim se znatno može utjecati na ostvarenje poslovnog rezultata, a sukladno tome i na ostvarivanje ukupnih ciljeva društva, treba ga, kao i svaki drugi instrument, dobro urediti. (Švigir A., 2009:29-30)

4.1. Računovodstvene politike i procjena na području zaliha

Zalihe su posebno važne za poduzeća, a služe kao predmet rada. Robu je važno unaprijed planirano nabaviti, skladištiti te ju potom prodati kako bi poslovni proces u poduzeću bio moguć. Za svako trgovačko društvo je važno raspolagati skladišnim kapacitetima. Zalihe su jedna od najvećih i najvažnijih stavki u tekućoj imovini trgovine. Prodaja trgovačke robe je glavni izvor prihoda. Zalihe su samo korak dalje od pretvaranja u novac, nego što su to potraživanja od kupaca, pa se zbog toga zalihe u bilanci pojavljuju odmah nakon potraživanja od kupaca. (Švigir A., 2009:26)

Tablica 4. Metode evidentiranja nabave, uskladištenja i utroška zaliha sirovina i materijala

Trošak nabave	
<u>STVARNI TROŠAK NABAVE</u>	<u>PLANSKI TROŠAK NABAVE</u>
Nabava	Nabava
- stvarni trošak nabave	- planski trošak nabave +/- odstupanje od planskih cijena uskladištenih zaliha
Utrošak	Utrošak
- metoda FIFO	- planski trošak nabave +/- odstupanje od planskih cijena utrošenih zaliha sirovina
- metoda ponderiranih cijena	

Izvor: Izrada autora

Za poduzeće je važno smanjiti zalihe jer se time smanjuju troškovi ali se i riskira, budući se time povećava ne zadovoljstvo kupca. U većini poduzeća upravo zalihe predstavljaju najveća ulaganja, odnosno najveći dio raspoloživih sredstava. Prema tome, osnovni princip trgovačkih poduzeća jest da se ostvari planirana prodaja sa što manjim iznosom novca vezanog uz zalihe, odnosno uz što nižu razinu zaliha.

„U okviru računovodstvenih politika može se odlučiti žele li se vrednovati po metodi FIFO ili pak po metodi prosječnih ponderiranih cijena. Menadžment se odlučuje za navedenu metodu zbog detaljnih analiza i projekcija utjecaja svih dopuštenih metoda obračuna utroška zaliha na rezultat i imovinu društva.“ (Švigir, A. (2009) Računovodstvene politike i njihov utjecaj na poslovni i porezni rezultat: Računovodstvene politike i procjena na području zaliha, Računovodstvo, revizija i financije, str 26.)

Zalihe prema vrsti robe koja se skladišti dijelimo na sirovine i materijal, robu i gotove proizvode. U zalihe sirovina i materijala se ubraja sitni inventar, gorivo, ambalaža, poluproizvodi, otpaci, gume. U proizvodnom procesu ih se smatra obrtnim, odnosno tekućim sredstvima te se uporabom troše. Zalihe robe predstavljaju imovinu poduzeća te se u bilanci pojavljuju u aktivi. Kako bi se pronašla u bilanci poduzeća, važno je da posjeduje mjerljivu vrijednost te da se od nje mogu očekivati ekonomske koristi. Osim toga, imovina se u bilanci knjiži prema nabavnoj cijeni, dok se po MSFI-ju naknadno iskazuju po FER vrijednosti, to jest vrijednosti po kojoj bi se imovina mogla na tržištu razmijeniti. Gotovi proizvodi se odnose na početno stanje, smanjenje ili povećanje vrijednosti zaliha gotovih proizvoda kao i gotovih usluga po fer vrijednosti. Metoda ukupnih troškova jeste osnovna metoda vrednovanja zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda. Primjenjuje se prilikom sastavljanja financijskih izvještaja. U ovoj metodi se troškovi dijele prema funkcijama, nositeljima i reagiranju na promjenu aktivnosti. Svi direktni i indirektni troškovi nastali tijekom poslovnog procesa kapitaliziraju i iskazuju kao zalihe proizvodnje i gotovih proizvoda.

Za ovu se metodu kaže da predstavlja crnu rupu upravljačkog menadžmenta budući se njome može utjecati na dobit u kratkom roku. Bez obzira postoji li potražnja ili ne, ova metoda potiče menadžment na povećanu dobit u kratkom roku putem povećanja proizvodnje.

Za razliku od metode ukupnih troškova, metoda varijabilnih troškova dijeli troškove prema reagiranju na promjene razine aktivnosti i uključuju se samo varijabilni troškovi. Fiksni troškovi kao i neproizvodni troškovi ulaze u rashod razdoblja. Unutar ove metode razlikujemo metodu direktnih troškova koja govori da se za sve metode obračuna po varijabilnim

troškovima u vrijednost učinaka uključuje oni troškovi koje je taj učinak izazvao. Ostali troškovi ne ulaze u cijenu učinaka i smatraju se troškovima razdoblja.

Skladištenje je često posljedica nabave robe u količinama većim od potrebne kako bi poduzeće ostvarilo određenu korist na ime nižih troškova prijevoza robe ili popusta na nabavljenu količinu. Poduzeća pokušavaju prodati robu onda kada joj cijena raste, razlog tome je zarada, što znači da će se skladištena roba, odnosno zalihe, prodavati po različitoj cijeni. Također, na tržištu uvijek vlada određena potražnja.

U uvjetima visokih cijena, kupci su spremni manje kupovati, dok su spremni više kupovati kada cijena pada, što poduzeće dovodi do problema. Raspolaganje zalihama je nužno, međutim prevelike zalihe posljedično povećavaju troškove, poduzećima trebaju veća skladišta. S druge strane, troškovi se povećavaju i kod premalih ukoliko potražnja nadmaši skladištenu količinu robe. Za poduzeće je važno procijeniti idealnu količinu zaliha robe za svoje prodajne kapacitete.

Detaljnijom analizom i projekcijom menadžment poduzeća donosi odluku kako će vrednovati zalihe, hoće li koristiti metodu FIFO ili metodu prosječnih ponderiranih cijena. Na primjeru možemo vidjeti utjecaj navedenih metoda uz istu količinu prodaje i jednake nabavne cijene.

Primjerice, neka je bruto-dobitak prije utvrđivanja nabavne vrijednosti robe 200.000,00 kn, društvo je 5.1.2020. nabavilo 10 000 komada auto-gumi (1,50 kn/kom), potom 5.2.2020. još 2 500 komada (2,50 kn/kom), zatim 5.3.2020. prodalo 12 000 (11 500 po 1,50/kom, 500 po 2,50 kn/kom) komada. Na zalihama je ostalo 500 komada.

Tablica 5. Primjena FIFO metode obračuna utroška zaliha

Datum	Opis	Ulaz	Izlaz	Stanje	Cijena	Duguje	Potražuje	Saldo
5.1.2020.	Nabavljeno	10 000		10 000	1,50	15 000.00		15 000.00
5.2.2020.	Nabavljeno	2 500		12 500	2,50	6 250.00		21 250.00
5.3.2020.	Prodano (12 000 kom)							
a)	11 500 kom		11 500		1,50		17 250.00	
b)	500 kom		500	500	2,50		1 250.00	1 250.00
31.12.2020.	UKUPNO	12 500	12 000	500	2,50	21 250.00	18 500.00	1 250.00

Izvor: Izrada autora

Tablica 6. Primjena metode prosječno ponderiranih cijena

Datum	Opis	Ulaz	Izlaz	Stanje	Cijena	Duguje	Potražuje	Saldo
5.1.2020.	Nabavljeno	10 000		10 000	1,50	15 000.00		15 000.00
5.2.2020.	Nabavljeno	2 500		12 500	2,50	6 250.00		21 250.00
5.3.2020.	Prodano (12 000)		12 000		1,7		20 400.00	
31.12.2020	UKUPNO	12 500	12 000	500	1,7	21 250.00	20 400.00	850.00

Izvor: Izrada autora

Tablica 7. Usporedba stanja zalihe robe u bilanci po metodi obračuna utroška zaliha FIFO i PPC na kraju obračunskog razdoblja (u uvjetima porasta cijena)

Tek. Br.	Opis	FIFO	PPC
1.	Nabave tijekom godine	21.250,00	21.250,00
2.	Prodano tijekom godine	18.500,00	20.400,00
3.	Zalihe na kraju razdoblja	2.750,00	850,00

Izvor: Izrada autora

Tablica 8. Usporedba metoda obračuna utroška zaliha (FIFO i PPC) i njihov utjecaj na poslovni i porezni rezultat (u uvjetima porasta cijena)

Tek. Br.	Opis	FIFO	PPC
1.	Bruto-dobitak prije obračuna NV-a	100.000,00	100.000,00
2.	Nabavna vrijednost prodane robe	18.500,00	20.400,00
3.	Dobitak	81.500,00	79.600,00
4.	Porez na dobitak	16.300,00	15.920,00
5.	Neto-dobitak	65.200,00	63.680,00

Izvor: Izrada autora

Na primjeru možemo vidjeti da će poduzeće po metodi prosječnih ponderiranih cijena iskazati manji poslovni i porezni rezultat u odnosu na rezultat koji bi bio ostvaren koristeći metodu FIFO. Zbog toga će i vrijednost imovine po metodi PPC biti manja što znači da će poduzeće stvoriti skrivene pričuve primjenom PPC metode.

U uvjetima deflacije, rezultati bi bili drukčiji te upravo iz tog razloga pri odabiru politika treba voditi brigu o stanju na tržištu. U ovom se primjeru koristi malim vrijednostima, stoga bi razlike

pri većim brojkama bile značajnije te se svakako preporučuje simulacija modela prije odabira željene politike.

4.2. Računovodstvene politike i procjene na području dugotrajne imovine i amortizacije

Imovina se dijeli na kratkotrajnu i dugotrajnu. Kratkotrajna imovina u poduzeću označava imovinu s rokom realizacije kraćim od godine dana. S druge strane, dugotrajna imovina nije namijenjena prodaji nego korištenu u poslovima poduzeća. Zarada na dugotrajnoj imovini se planira na rok duži od godine dana. Dugotrajna imovina se u poslovnom procesu troši te zbog toga podliježe obračunu amortizacije. Također, dugotrajna imovina se dijeli na dugotrajnu materijalnu i dugotrajnu nematerijalnu imovinu. (Švigir A., 2009:27-28)

Dugotrajna materijalna imovina se smatra imovinom ukoliko se planira koristiti duže od jednog razdoblja na neprekidnoj osnovi te koju poduzeće koristi u proizvodnji ili isporuci roba ili usluga, za najam ili administrativne svrhe. U pravilu, dugotrajna materijalna imovina obuhvaća postrojenja i opremu, alat, građevinske objekte i zemljišta, namještaj, prijevozna sredstva i predujmove za dugotrajnu materijalnu.

Dugotrajna imovina predstavlja imovinu s rokom dužim od jedne godine. U nju ubrajamo materijalnu imovinu postrojenja i opremu, zemljišta, građevinske objekte, šume, predujmove za dugotrajnu materijalnu imovinu i sl.

Također, u dugotrajnu imovinu ubrajamo i nematerijalnu imovinu kao što su patenti, licencije, goodwill, koncesije i sl. Osim materijalne i nematerijalne, postoji i dugotrajna financijska imovina i dugotrajna potraživanja. Dugotrajna imovina se tijekom vremena upotrebom troši. Trošenje dugotrajne materijalne imovine nazivamo amortizacija. Amortizaciji nije podložna dugotrajna imovina u vidu zemljišta, šuma, financijska imovina i dr. (Guzić Š., 2007:17-18)

„Bitan faktor računovodstvene politike u ovom području je politika amortizacija. Visinom obračunane amortizacije utječe se na visinu rashoda te stoga i na ukupni rezultat poslovanja kao i na visinu sadašnje vrijednosti dugotrajne nematerijalne i materijalne imovine.“ (Švigir, A. (2009) Računovodstvene politike i njihov utjecaj na poslovni i porezni rezultat: Računovodstvene politike i procjene na području dugotrajne imovine i amortizacije, Računovodstvo, revizija i financije, str 27.)

Budući trgovačko društvo vlastitim procjenama utvrđuje korisni vijek uporabe za dugotrajnu imovinu, važno je procijeniti očekivano vrijeme uporabe imovine, očekivano trošenje sredstva na način da se u obzir uzme vrijeme rada na imovnu kao i program njegovog popravka i održavanja dok je izvan proizvodnog procesa. Također, tehničko starenje proizvoda zbog unapređenja tehnologije i zahtjevnijih izazova tržišta, kao i zakonske regulative za korištenje proizvodnog sredstva. Korini vijek trajanja dugotrajne imovine treba preispitivati u određenim vremenskim razmacima.

Ukoliko je svota amortizacije dobivena primjenom metoda i amortizacijskih stopa koje nisu porezno dopuštene veća, što dovodi do iskazivanja manjeg dobitka, važno je utvrditi razliku u odnosu na onu amortizaciju obračunanu po porezno dopuštenoj metodi i stopama te uvećati osnovicu poreza na dobitak. Međutim, ukoliko svota amortizacije dobivena primjenom metode i amortizacijskih stopa koje nisu porezno dopuštene manja od amortizacije koju bismo dobili uz primjenu najviših dopuštenih stop te porezno dopuštene amortizacije, tada se tako dobivena amortizacija evidentira u računovodstvenoj bilanci, odnosno nema nikakvih korekcija osnovice porez na dobitak.

Prilikom odabira metode računanja amortizacije važno je voditi se načelom dosljednosti. Ukoliko se pak pojavi potreba za promjenom metode, moguće je odabrati drugu metodu poštujući pravila Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja. (Švigir A., 2009:27-28)

U dugoročnom vremenskom razdoblju vrijedi da će poslovni rezultat biti jednak bez obzir koja se metoda koristila, međutim u kratkoročju metode mogu dati različite rezultate što u konačnici utječe na financijske izvještaje na kraju obračunskog razdoblja. Prilikom većeg iznosa amortizacije, poslovnom subjektu će e smanjiti dobit te će imati i manju obvezu za porez na dobit.

Trošak nabave dugotrajne materijalne imovine se priznaje kao imovina ukoliko se može pouzdano izmjeriti te ukoliko je sigurno da će novčana korist povezana s imovinom pritijecati poduzeću. Dugotrajna materijalna imovina se početno mjeri po trošku njene nabave. Trošak nabave uključuje kupovnu cijenu zajedno sa uvoznim pristojbama, sve troškove koji uključuju transport imovine i stavljanje u upotrebu te početno procijenjene troškove demontaže, uklanjanje imovine i obnavljanje mjesta na kojem je imovina smještena.

Nematerijalna imovina se ogleda u imovini neopipljivog i ne fizičkog oblika. Najčešći primjeri nematerijalne imovine su goodwill, franšiza, računalni programi, zaštitni znak, patenti, licence, koncesije, predujmovi za stjecanje nematerijalne imovine te ostali slični oblici nematerijalne imovine.

Nematerijalna imovina se, kao i dugotrajna materijalna imovina, priznaje ukoliko se njen trošak nabave može izmjeriti i ukoliko će novčana korist od imovine pritijecati poduzeću. Prilikom odabira računovodstvene politike za poduzeće je važno i model obračuna nematerijalne imovine. Razlikujemo revalorizacijski i troškovni model. Ukoliko se poduzeće odluči za troškovni model obračuna, sva ostala nematerijalna imovina iste skupine mora se obračunavati po istoj metodi.

Dugotrajna materijalna i nematerijalna imovina se korištenjem troši te na taj način svoju vrijednost prenosi na učinak. Amortizacija imovine podrazumijeva trošenje dugotrajne materijalne i nematerijalne imovine, međutim uključuje i nadoknadu utrošenog dijela imovine putem prodaje i naplate prodane robe ili usluge u čiju je vrijednost trošak amortizacije uračunat. Svako poduzeće bi nakon određenog vremena upotrebe trebalo obračunati amortizaciju.

Ono je važno zbog toga što se imovine tijekom vremena troši odnosno zastarijeva. Kako bi se imovina nakon određenog vremena amortizirala, potrebno je zadovoljiti nekoliko uvjeta. Imovina mora imati ograničen vijek trajanja, planirano korištenje mora biti duže od jednog obračunskog razdoblja, pojedinačna nabavna vrijednost mora biti veća od 3 500, 00 kn i važno je da imovina u poduzeću ima ulogu korištenja u proizvodnji ili prijevozu roba, najam ili administrativne svrhe.

Postoje i vrste dugotrajne imovine kojima se vrijednost kroz vrijeme ne smanjuje, odnosno imaju neograničen vijek trajanja te samim time ne podliježu obračunu amortizacije. U takvu vrstu dugotrajne imovine spadaju zemljišta, obnovljiva prirodna bogatstva, šume, financijska imovina, spomenici, umjetnička djela i slično.

Obračun amortizacije tijekom vijeka uporabe jednak je trošku nabave, odnosno nabavnoj vrijednosti. Ukoliko je dugotrajna imovina kupljena, tada se trošak nabave imovine sastoji od kupovne cijene, uvoznih pristojbi, nepovratnih poreza i svih drugih troškova koji se mogu pripisati dovođenju sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu.

Dugotrajna imovina može biti i proizveden u poduzeću. U tom slučaju trošak nabave jest trošak proizvodnje. Ako je dobivena na dar, osnovica za obračun amortizacije je procijenjena vrijednost, no ako je pak došlo do revalorizacije dugotrajne imovine, tada se za osnovicu uzima procijenjena tržišna vrijednost.

Svako poduzeće bi trebalo odabrati onu metodu obračuna amortizacije koja će najobjektivnije teretiti troškove društva u razdoblju u kojem se dugotrajna imovina amortizira. Za obračun amortizacije koriste se 3 dopuštene metode, linearna, degresivna i funkcionalna. Odabir metode temelji se na okviru očekivanog trošenja budućih ekonomskih koristi imovine od strane društva te je metodu potrebno preispitati na kraju svakog izvještajnog razdoblja.

Linearna metoda, kako samo ime kaže, obračunava se u jednakim iznosima kroz cijeli vijek trajanja. Iznosi amortizacije su isti za svaku godinu procijenjenog vijeka upotrebe sredstva. Degresivna metoda se ogleda na tezi da imovina trpi veći trošak u prvim godinama upotrebe zbog čega su u tim godinama veći iznosi amortizacije nego kasnije.

Zanimljivost ove metode je što se već na polovici korisnog vijeka otpiše najveći dio troškova nabave imovine. U zadnjoj godini upotrebe je intenzitet korištenja najmanji te je prema tome i iznos amortizacije za zadnju godinu najmanji.

Za razliku od linearne i degresivne metode, funkcionalna metoda se temelji na procjeni količina učinaka koja se planira ostvariti tijekom amortizacijskog vijeka. Koristimo ju onda kada su vijek upotrebe sredstva i količina učinaka povezani. Razlikujemo dva oblika funkcionalne metode, metoda prema broju sati i metoda prema broju proizvedenih proizvoda (usluga). Svaka metoda obračuna amortizacije različito utječe na visinu računovodstvenog dobitka, poreznu osnovicu i na visinu poreza na dobitak.

Primjerice, poduzeće je nabavilo stroj za proizvodnju kutija za pakiranje, nabavna vrijednost stroja je 80.000,00 kn, korisni vijek uporabe stroja je 4 godine, pretpostavka je da bruto-dobitak društva prije utvrđivanja troška amortizacije iznosi 100.000,00 kn.

Tablica 9. Usporedba obračuna amortizacije uz primjenu linearne, degresivne i funkcionalne metode

Godina	Linearna metoda obračuna amortizacije	Degresivna metoda obračuna amortizacije	Funkcionalna metoda obračuna amortizacije
1	2	3	4
1	20.000,00	25.000,00	22.000,00
2	20.000,00	21.666,67	50.000,00
3	20.000,00	18.333,33	8.000,00
4	20.000,00	15.000,00	
UKUPNO	80.000,00	80.000,00	80.000,00

Izvor: Izrada autora

Tablica 10. Utjecaj metoda obračuna amortizacije u prvoj godini na računovodstveni i porezni rezultat društva

Naziv	Linearna metoda obračuna amortizacije	Degresivna metoda obračuna amortizacije	Funkcionalna metoda obračuna amortizacije
1	2	3	4
Bruto-dobitak prije obračuna amortizacije	100.000,00	100.000,00	100.000,00
Amortizacija 1. godine	20.000,00	25.000,00	22.000,00
Bruto-dobitak nakon amortizacije	80.000,00	75.000,00	78.000,00
Uvećavanje porezne osnovice	-	5.000,00	2.000,00
Porezna osnovica	80.000,00	80.000,00	80.000,00
Porez na dobitak	16.000,00	16.000,00	16.000,00
Čisti neto-dobitak	64.000,00	59.000,00	62.000,00

Izvor: Izrada autora

U ovome primjeru možemo vidjeti da poduzeće u prvoj godini primjenom linearne metode ima najveći računovodstveni dobitak. U odnosu na ostale dvije metode, degresivna metoda obračuna amortizacije je iskazala najmanji računovodstveni dobitak. Ako se pak društvo odlučilo za degresivnu ili funkcionalnu metodu obračuna amortizacije, trebalo bi izračunati razliku između amortizacijske svote dobivene uz primjenu linearne metode obračuna u odnosu na degresivnu ili funkcionalnu. Za razliku između degresivne i funkcionalne metode, poduzeće bi trebalo uvećati porez na dobitak te iskazati odgođenu poreznu imovinu.

Za poduzeće je najisplativije koristiti linearnu metodu obračuna amortizacije jer će ostvariti najveći čisti neto-dobitak. Najnepovoljnija metoda obračuna amortizacije za poduzeće je degresivna metoda.

5. ZAKLJUČAK

U ovome radu definirana su računovodstvena načela i standardi, objašnjen je pojam računovodstvenih politika kao i važnost odabira najbolje računovodstvene politike za poduzeće. Objašnjeni su načini promjena računovodstvenih politika, razlika između računovodstvene procjene i politike te što poduzeće treba napraviti prije promjene politike ili procjene.

Definiran je normativni okvir zajedno sa računovodstvenim standardima koji predstavljaju računovodstvenu regulativu u zemlji. Navedena su područja pod utjecajem Međunarodnih i Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja. Također, računovodstveni standardi su se u Hrvatskoj pojavili tijekom devedesetih godina te je bilo potrebno nekoliko godina da se poduzeća priviknu na njihovo korištenje.

Radi lakšeg snalaženja, za mala i srednja poduzeća su kreirani Hrvatski standardi financijskog izvještavanja dok su velika poduzeća primorana poštovati Međunarodne standarde financijskog izvještavanja. Objašnjeno je da se nacionalni standardi mogu razlikovati između zemalja, ponajviše zbog različitosti u ekonomskim politikama, stupnju otvorenosti države, poreznim sustavima i sl. Na kraju su prikazani učinci računovodstvenih politika na poslovni rezultat i financijske izvještaje na primjerima dugotrajne materijalne imovine i zaliha.

Razlikujemo dvije osnovne metode obračuna zaliha proizvodnje i gotovih proizvoda. Metodu ukupnih troškova i metodu varijabilnih troškova. Ovim metodama utvrđuje se jedinični trošak proizvodnje, te se tim jediničnim troškom direktno utječe na profitabilnost proizvoda. Svaka od navedenih metoda ima svoje prednosti i nedostatke. Metodom ukupnih troškova pokušava se zadovoljiti eksterne korisnike, dok se u metodi varijabilnih troškova koriste interni korisnici. Svaka metoda ima posebnu formu izvještaja o dobiti koja izgleda koja se na r++drugačiji način prezentira. Najvažnija osnova u metodi ukupnih troškova je bruto dobit, dok je to u metodi varijabilnih troškova marginalna kontribucija.

Dugotrajna materijalna imovina čini veći dio ukupne imovine poduzeća, a njezino primarno obilježje je da se ne utroši u jednom poslovnom ciklusu, već svoju vrijednost prenosi na učinke tijekom više godina. Izborom metode amortizacije može se značajno utjecati na uspješnost poslovanja.

Računovodstveni standardi nalažu tri metode amortizacije: linearnu, degresivnu i funkcionalnu. Odabir metode amortizacije treba odražavati okvir očekivanog trošenja budućih ekonomskih koristi imovine od strane poduzeća te se metoda amortizacije treba preispitivati barem na kraju svake poslovne godine. Metode amortizacije treba primjenjivati kontinuirano osim ako ne dođe do promjene okvira trošenja budućih ekonomskih koristi imovine.

6. LITERATURA

Belak, Vinko (2016) Profesionalno računovodstvo: Prema MSFI i hrvatskim poreznim propisima, Zgombić & Partneri - nakladništvo i informatika, Zagreb

Draić Lutilsky, Ivana et al. (2015) Računovodstvo poreza, Sveučilište u Zagrebu, Ekonomski fakultet, Zagreb

Gulin, Danimir et al. (red. Gulin, D.) (2018) Računovodstvo II – evidentiranje poslovnih procesa, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb

Guzić, Šime (2007) Računovodstvene politike trgovačkih društava, Računovodstvo, revizija i financije, str 17-31.

Habek, Mladen (2002) Računovodstvene politike poduzetnika, Računovodstvo, revizija i financije, str 17-22.

Jurić, Đurđica (2014). 'Effect of accounting policies on financial position of small and medium-sized enterprises', Journal of Accounting and Management, IV(1), str. 43-59.

Mrša, Josipa i Čičak, Josip (2016) Računovodstvene politike, promjene u računovodstvenim procjenama i pogreške, Računovodstvo, revizija i financije, str. 259-261

Narodne novine: Odluka o objavljivanju Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 86/2015

Narodne novine: Zakon o računovodstvu, Narodne Novine d.d., Zagreb, br. 78/15, 109/07, 86/15

Odbor za standarde financijskog izvještavanja, raspoloživo na: <http://osfi.hr/> (pristup 20.7.2020.)

Parać, Branko (2008) Poduzetničko računovodstvo i financijsko izvještavanje, M.E.P. Consult, Zagreb

Švigir, Andreja (2009) Računovodstvene politike i njihov utjecaj na poslovni i porezni rezultat, Računovodstvo, revizija i financije, str 25-30.

Uredba komisije (EZ) br. 1126/2008 usvajanju određenih računovodstvenih standarda u skladu s Uredbom (EZ) br. 1606/2002 Europskog parlamenta i Vijeća

Žager, Katarina; et al. (red. Lajoš Žager) (2016) Računovodstvo I: računovodstvo za ne računovođe, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb

Žager, Katarina i Dečman, Nikolina (2015) Računovodstvo malih i srednji poduzeća, Hrvatska zajednica računovođa i financijskih djelatnika, Zagreb

7. POPIS SLIKA

Slika 1. Najznačajnija područja primjene računovodstvenih politika

8. POPIS TABLICA

Tablica 1. Računovodstveni standardi u Republici Hrvatskoj

Tablica 2. Popis Međunarodnih računovodstvenih standarda

Tablica 3. Popis aktualnih Hrvatskih standarda financijskog izvještavanja

Tablica 4. Metode evidentiranja nabave, uskladištenja i utroška zaliha sirovina i materijala

Tablica 5. Primjena FIFO metode obračuna utroška zaliha

Tablica 6. Primjena metode prosječno ponderiranih cijena

Tablica 7. Usporedba stanja zalihe robe u bilanci po metodi obračuna utroška zaliha FIFO i PPC na kraju obračunskog razdoblja (u uvjetima porasta cijena)

Tablica 8. Usporedba metoda obračuna utroška zaliha (FIFO i PPC) i njihov utjecaj na poslovni i porezni rezultat (u uvjetima porasta cijena)

Tablica 9. Usporedba obračuna amortizacije uz primjenu linearne, degresivne i funkcionalne metode

Tablica 10. Utjecaj metoda obračuna amortizacije u prvoj godini na računovodstveni i porezni rezultat društva